

President Arnold Rüütel

Tervitus

Lugupeetud kollokviumist osavõtjad!

Eesti Vabariigi Riigikogu juhatusele üleantav Eesti regionaaltasandi arengu analüüsi lõpparuanne on sisutihe dokument ja väärrib kahtlematult nii Riigikogu, valitsuse kui ka kohalike omavalitsuste tõsist tähelepanu.

Lubage mul teiega jagada mõningaid mõtteid seoses Eesti regionaalarenguga viimase 30. aasta jooksul.

Äsja ilmunud Eesti inimarengu aruanne 2019/2020 toob välja meie ühiskonna arengusuunad taasiseseisvumisele järgnenud aastatel. See areng on olnud pidev liikumine linnastunud ühiskonna suunas. Ääremaastumine aga on olnud järjest süvenev protsess. Lõppkokkuvõttes toob see kaasa riigivalitsemise nõrgenemise ääremaaladel. Sellega seonduvad aga väga tõsised riigikaitsealased probleemid. Ei saa pidada mõistlikuks olukorda, kus järjest kahanev püsielanike arv piirialadel tekitab nn ruumilise vaakumi ja kohapeal tegutsevad põhiliselt meie riigikaitsega seotud struktuurid.

Eelpool nimetatud inimarengu aruande koostajad on jõudnud järeldusele, et Eesti vajab kahte haldusmudelit:

- **ühte suurlinnastumise ja**
- **teist kahaneva elanikkonnaga struktuuriüksuste jaoks.**

*Adress: Ametist lahkunud presidendi büroo
Roheline aas 1
10150 Tallinn
Eesti Vabariik*

*Sekretäri mobiil: 57501906
Lauatelefon: +372 6316291
E-post: Ryytel.office@vpk.ee*

Viimase osas ei ole meil aga kusagilt eeskuju võtta. Kogu Euroopa, kaasa arvatud Põhjamaad ei ole seni suutnud maapiirkondade kahanemise peatamiseks toimivat poliitikat välja töötada.

Maapiirkondade tühjenemisele on kaasa aidanud kohalikuks eluks vajaliku infrastruktuuri lammutamine. Praegu püütakse astuda mõningaid samme selle peatamiseks. Üheks võimaluseks töökohtade loomiseks ääremadel on maksupoliitika. Väga perspektiivne on kaugtöö võimaluste laiendamine: inimene võib elada maal, aga teha tööd ettevõttele, mis asub linnas või koguni teises riigis.

Loodan, et meie kohalikud omavalitsused suudavad leida oma niši, mis aitaks pikemas perspektiivis stabiliseerida elukeskkonda äärealadel, aktiveerida majandustegevust, vähendada nii välja- kui ka pendelrännet.

Tõmbekeskuste igakülgne arendamine üle Eestimaa võiks olla üheks selliseks võtmesõnaks. Kõige olulisemateks asjadeks igale inimesele ja perekondadele on töö kõrval ikkagi hariduse ning tervishoiuteenuse kättesaadavus.

Lugupeetud kollektiviumist osavõtjad!

Regionaaltasandi areng on otseselt seotud meie kõigi tulevikuga.

Haldusreformiga pandi ligi kolm aastat tagasi paika omavalitsuste piirid. Järgmise etapina ootab lahendamist meie regionaalhalduse ümberkorraldamine. Seni tehtu selles valdkonnas loob kindlustunnet, et selle ülesande edukas lahendamine aitab kaasa jätkusuutliku ja kaasava Eestimaa arengule.

Lõpetuseks kogu maailma haaranud koroonapandeemiast.

Need õppetunnid, mis me saime võitluses selle rünnakuga on väga õpetlikud.

Me ei saa välistada uusi kriise tulevikus meile tundmatute viiruste poolt. Arvan, et oleme nüüd võitluseks nendega paremini valmis.

Selles võitluses me saime teada, et ka meil Eestis on neid tippteadlasi, kes suutsid koheselt liituda globaalsete uurimiskeskustega ja asuda koroonaviiruse vastaste ravimite väljatöötamise juurde.

Väga tõsiseks probleemiks on iga kohaliku omavalitsuse toimetuleku võimekus. Siin on meil ees veel suur tööpõld. Mida paremini oleme lokaalselt võimelised toime tulema igapäeva elu korraldamisega, seda edukamalt suudame tulevikus toime tulla meid tabavate kriisidega.

Tänan teid tähelepanu eest.

Arnold Rüütel

Tallinnas, 16. juunil 2020. a